

Roman

 DIN
 2

ILUSTROVAN DRUŽINSKI TEDNIK · IZHAJA V ČETRTEK

III. leto

V Ljubljani, 22. januarja 1931

Štev. 4

Povest o očetu in sinu

Niso vedno tiste povesti in zgodbe najlepše, ki jih pišejo pesniki. Tudi ne najpretnostnejše. Življenje je iznajdljivejše od človeškega mozga, krutejše od umišljene usode — in veličastnejše.

Lady Drummond-Hay pripoveduje v „Neue Leipziger Zeitung“:

Ko je na prvem atlantskem poletu zrakoplova „Groß Zeppelin“ oktobra 1928 vihar božji kaznoval človeško smelost in ogražal naše nebogljenost zrakoplovce s šestdesetimi ljudmi na njem — takrat sem bila priča gotovo največji drami neustrašnosti in poguma, kar sem jih do danes videla v življenju.

Srebrnobela prevleka Zeppelinovega ogrodja se je bila ob krilih natrgala in skozi precejšnjo vrzel je jel pritiskati veter in grozil napraviti še večjo škodo. Tedaj je Knut Eckener, poveljnikov sin, zbral nekaj mož za neskončno nevarno delo: splezali so do poškodovanega mesta, da škodo popravijo. Samo s kolena so se držali v vrtoglavi višini, z rokami pa šivali in krpali navzlic viharju, ki se je besno zaganjal vanje in jih hotel strmoglaviti v brezdanjo globino. Zeppelinovi stroji so stali: ustavili so jih zato, da ne bi pritisk propelerjev še bolj otežkočil dela teh neustrašnih mož.

A zdajci, o groze: mogočni, dve sto petdeset metrov dolgi trup zrakoplova, ves težak od dežja in predan elementom na milost in nemilost, jame padati proti razburkanemu morju Atlantika. Vse bliže in bliže smo penečim se vodam, vse vročičneje hite možje tam gori med nebom in morjem. Brez strahu delajo, šivajo, popravljajo, da rešijo zrakoplov in nas vse na njem.

Kapetan Flemming stopi k dr. Eckenerju, ki stoji na mostiču:

„Dva motorja moramo pognati; ‚Zeppelin‘ pada!“

Dr. Eckener ne odgovori. Nemara ni čul?

Se nadaljuje na 55. strani.

Joan Crawfordova, MGMova zvezda

MED ČIKAŠKIMI BANDITI

Copyright by Agence Littéraire Internationale, Paris

Čikaška mladina: Amerike up in nada?

Gl. članke v št. 44—52 lanskega letnika „Romana“ in v 1., 2. in 3. št.

Nj. Vel. kraljica je prevzela kumstvo zastave Jadranske straže.

Nj. Vel. kralj je imenoval za poslanika v Pragi ministra n. r. dr. Alberta Kramerja, direktorja ljubljanskega „Jutra“.

Ban dravske banovine se je vrnil s službenega potovanja po severnih krajih dravske banovine.

Za ravnatelja Narodne banke je bil imenovan dr. Milan Protič.

1. marca bomo imeli v Jugoslaviji ljudsko štetje.

Kmetijska družba v Ljubljani je poslala vladi vlogo, naj prepove mladini pred 18. letom delo v tovarnah.

Naš bivši operni pevec Svetozar Banovec, ki se že dolgo mudi v Ameriki med našimi rojaki, je bil na sveti večer operiran zaradi vnetja slepiča. Pravijo, da v kratkem ozdravi in se vrne v domovino.

V ponedeljek se je začelo novo zasedanje Društva narodov. Sekcije pa so začele zborovati že nekaj dni prej.

Dne 1. marca bodo imeli v Španiji volitve.

Poljska in Romunija sta zaradi nemške protipoljske gonje obnovili vojaško pogodbo.

Najbogatejši mož na svetu ameriški bogataš Rockefeller je sklenil razdeliti vse svoje premoženje med ljudi.

V Guayaquilu je zasul plaz brzovlak. 170 ljudi je ubilo, mnogo pa nevarno ranilo.

Norveška vlada zahteva zase ozemlje okrog južnega tečaja, ki ga je odkril Amundsen.

Po najnovejši statistiki je v Evropi več ko 9 milijonov brezposelnih. To število pa zaradi neprestanih stavk čedalje bolj rase.

V Mandžuriji imajo 40 stopinj Celzija pod ničlo. V neznosnem mrazu, ki je za Mandžurijo nekaj neznanega, je zmrznilo več tisoč ljudi.

Ameriško letalo „Tradewind“, ki je hotelo preleteti ocean, je pri Azorih padlo v more. Letalcev še niso našli.

Nemški finančni minister je objavil, da izkazujejo trenutno nemške državne finance 10 milijard dinarjev primanjkljaja.

Vulkan Merapi, ki je povzročil že toliko gorja, spet bruha. Prebivalstvo beži v paničnem strahu.

Anglija gradi 20 novih vojnih ladij in obenem propagira razorožitev na morju.

V torek je bila zaključena indijska konferenca.

V Franciji se je povišala cena kruha za 35 par pri kili, da bi se na ta način zvišale cene žitu.

MORALA RAZBOJNISKE NEVESTE

Toda njihova točka je vendarle nekoliko preplehka.

Najprej vržejo s sebe mikroskopski steznik in dvorana ne vem zakaj prasne v urnebesni plosk. Nato odkorakajo ob zvokih vojaške koračnice in ko se vrnejo, spuste na tla svoja kratka krilca. Dvorana besni od navdušenja. In spet nov prizor: deklice so slekle tudi hlačke. Občinstvo je v deliriju.

Z ostalim vam prizanesem. Ko se ob koncu točke pokažejo deklice, ki ves čas niso počele drugega, kakor da so se slačile, v „sila preprostem oblačilu lepotic, ki jih prese- netiš v spanju“ (izvzemši seveda tisti najožji in najpo- trebnejši košček obleke, ki ga utegneta uganiti), je občinstvo v pravem pomenu besede v ekstazi.

Glej, celo proslula Nora pobesi od sramu oči. Če bi prikazovali tak nespodoben prizor, ki mu nedostaja prav vsake umetnosti, v kakem pariškem varijeteju, bi nam Francozom po vsej pravici očitali višek nemorale.

Atraksije je konec, spet pride ples do svojih pravic. Nora se predano in ljubko privije k svojemu kavahruju, mlajšemu obeh banditov.

Opazujem jo. Njene po- vesti nisem čul iz njenih ust. Nekak knjigovodja je in spa- da k tolpi svojega maščeval-

ca. Beleži dobavo piva, prav tako pa ima tudi natančen se- znam žensk, ki so zaprte v javnih hišah.

Kako ljubko se smeje pri plesu! Pri njej je shranjen popoln seznam vseh polici- stov, ki so v zvezi z zločinci, in vseh politikov, ki prejema- jo podporo in podkupnine. Kar ne morem se ubraniti mi- sli, da je pri njej spravljen tudi seznam vseh nasprotni- kov, ki jih je tolpa že spravi- la s poti.

Plesa je konec, Nora plo- ska: še enkrat! Kako otroško je njeno veselje, ko začne or- kester iznova isto melodijo! In vsa srečna se spet preda plesu, banditka Nora.

KINO ZASTONJ

„Ne rinite naprej! Ne gne- tite se!“

„Počasi, le počasi!“

Štislili so me med dve obil- ni dami, da komaj diham. Dru- gače pa je občinstvo, ki pri- tiska k vratom, jako simpa- tično. Šepnem svoji sosedu:

„Kakšna gneča! Bojim se, da nikoli ne pridemo na vr- sto!“

„Kaj hočete!“ mi odgovori. „Kino zastonj — take prilike ni, da bi jo človek izpustil iz rok.“

Te filmske predstave pri- reja vsak petek zvečer poli- cija, in sicer popolnoma za- stonj. In predvaja slike vseh tistih, ki jih je med tednom

V Mehiki so imeli pretekli teden več hudih potresov.

V Romuniji niso mogli izvesti ljudskega štetja, ker finančno mini- strstvo ni dovolilo kredita.

V Indiji se nadaljujejo krvavi poboji. Vsak dan poročajo o novih izgredih in novih mrtvih.

Belgija je prepovedala tujim de- lavcem priselitev zaradi prevelike brezposelnosti.

Vatikan misli prekiniti zveze z Litvo zaradi njenega nastopa proti katoličanom.

Angleži pripravljajo 15 velikih vojnih letal, ki bodo letela čez Afriko.

Ljudsko štetje na Češkoslova- škem je pokazalo, da ima Češkoslo- vaška 14 milijonov 723.234 prebival- cev, to je za 1 milijon in 116.000 več kakor pred desetimi leti.

aretirala, in onih, ki jih išče. Ali je treba dodati, da je število le-teh neprimerno večje od onega? To tedensko predstavljanje galerije zločincev je občinstvu jako priljubljena zabava.

Svetovali so mi, naj si to ogledam, vendar naj ne vzamem preveč denarja s seboj, češ da se tod najrajši zbirajo žeparji.

„Kaj, žeparji se udeležujejo v policijskih prostorih?“

„I, seveda, in nikoli nikogar ne dobe.“

*

Pomešal sem se med gledalce tega nenavadnega kina, radoveden, kakšni so neki ljudje, ki hodijo na te predstave. Reči moram, da je občinstvo jako pestro. Najprej vidiš ljudi, ki jih srečaš v vsakem drugem kinu: mirne, solidne rodbine, ki so prišle sem kakor gredo v katerikoli drugi kino ogledat si program. In potem nekaj obrazov, ki jih ne bi rad srečal ponoči na samem. Prišli so, da vidijo, ali ni nemara „na platnu“ ta ali oni njihovih pajdašev, ki ima slabo vest in se ne upa sam priti pogledat. Tudi se zbirajo na te predstave žrtve tatov, vlomov in ropov, ki so se dogodili v toku tedna... nadejajoč se, da bodo na platnu zagledali krivca. Jalove nade! Tudi moj sosed je eden izmed takih.

„Prošli torek.“ mi pripoveduje, „sta me ob osmih zvečer ustavila dva takale paglavca, petnajst let če jima je bilo, ki bi lahko vsakega od njiju prijel čez pas in mu jih naštel po zasluženju. Toda imela sta vsak svoj — revolver! Kakopak sem se kakor bi trenil iznebil denarja. Aha, film se začel. Nemara da ju zagledava na platnu!“

Prizor je bogme zabaven. Pred nami na platnu defilirajo mrke osebe iz vele mestnih predmestij, črnici, ki trepečejo pred objektivom, nič prida deklina, tu pa tam tudi znana

slika katerega izmed „osemin dvajsetih sovražnikov javnosti“. Svojevrstni film je to, kakor je svojevrstna publika, ki ga gleda.

BODOČI BANDITI

Žalost božja, ko le ne bi bilo toliko otrok na zločinskem platnu. Neki detektiv, ki me je zagledal in prišel k meni, mi pravi:

„O, gagstrski rod ne bo izumrl! Fantalini začno s kakšno manjšo tatvino, potem se ojunajo, postanejo poklicni vlomilci in specialisti nočnih ropov.“

Slabe knjige? Vzgoja?

Naj prepustim besedo avtoriteti ameriškega učenjaka, ki bo odgovoril na to vprašanje. Nekaj dni po oni filmski predstavi sem namreč imel priliko govoriti o problemu mladinskega zločinstva s sodnikom

Sodne razprave

A vendar profesor Bruce ni črnogled po naravi. Narobe, trdno je prepričan, da se razmere v Čikagu sčasoma že zboljšajo. Toda dobro bi bilo, pravi, da bi čikaški meščani nekoliko bolj razumeli ves obseg nevarnosti, ki jim preti od banditstva.

Kolika je ta nevarnost, najlepše izprevidiš pri sodnih razpravah, kjer imajo novinarji izredno velike ugodnosti in pravice — nikoli ne bom mogel dovolj naglasiti, kako zelo sem hvaležen vsem uradom in javnim ustanovam za njihovo naklonjenost, ki sem je bil povsod deležen. Tako me je na primer sodnik povabil nereditko v naslanjač zraven sebe, od koder sem lahko sledil razpravam.

In kakšne razprave so to! Pred sodnikom stoji mlad zločinec ali mlada zločinka — to je pred mladinskim sodiščem. Okoli obtoženca se sučejo državni pravdnik, navadno strašno mlad človek, stražniki in priče. Obtoženec ima vse pra-

Andrewom Bruce iz Čikaga, predsednikom Ameriškega Inštituta za kriminologijo.

„Problem je velevažen, mi je odgovoril. „85% nasiv zločincev je starih 16—25 let. Veste, koliko primejo samo v Čikagu na leto otrok? Šestdeset tisoč!“

„Kaj hočete! Večina teh otrok izvirajo iz rodbin priseljencev. Njihovi roditelji navadno niti angleščine ne znajo. Otroci preživijo mladost na ulici in nihče se ne briga zanje. In kaj vidijo? Tihotapce alkohola in lastnike javnih hiš, kako se valjajo v zlatu in vozijo v najrazkošnejših avtomobilih. Potlej slišijo o podkupljanju policije, o korupciji v politiki — kako naj potem ne izgube spoštovanja pred svojimi starši, ki morajo tako varati, da jih preživijo, in kako naj se ne navdušijo za banditstvo?“

vice, tudi to, da mu ni treba odgovarjati. Narobe pa se stražniku dostikrat zgodi, da mu sodnik osporava njegove izpovedbe kakor najmanj zupanja vredni priči. Večkrat sem doživel, da je sodnik javno pograbil stražnika, češ da je preveč lahkomišelnost prijel mladoletnega obtoženca.

„Niste smeli aretirati tega mladeniča. Saj nimate nikakega dokaza zoper njega. Drugič hodite bolj oprezni!“

Mladenič, bled potepuh, vse prej ko nedolžen (francoski sodniki bi ga brez pomišljanja poslali v poboljševalnico), se ponosno zravnja, ko začuje te besede.

„You may go (lahko greste),“ razsodi sodnik.

Kako zmagoslaven odhod in kaka spodbuda za nove zločine!

Seveda, ko sodnikov tam ne imenuje država, nego jih izvoli narod — potem je razumljivo, da jim je demagogija prvo...

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je štirinajsto. Novi naročniki naj izrečno zahtevajo še prejšnja.

„Toda, vidiš, prav tako kakor sem to slutila, slutim tudi zdajle, da tudi ti ne boš uživala plodov svojega zločina. On je moj in ostane moj, pa naj tvoja lepota še tako sije kakor solnce med zvezdami... V tem življenju ti on nikoli ne pogleda v oči in nikdar ti ne poreče: „moja žena“. Tudi ti si obsojena, vidim to, vidim — — —“

Takrat se začuje glas, iz katerega sta zvenela groza in gnev. Obrnem se. Aješa je vstala in iztegnila roko proti Ustani, ki je iznenada umolknila. Pogledam nesrečno dekle: na licu se ji je bil pojavil isti prestrašeni in odreveneli izraz, ki sem ga že prej opazil na nji. Oči so se ji široko odprle, nosnice razširile, z ustnic pa ji je izginila vsa kri.

Aješa ni črhnila niti zloga: samo zravnala se je in iztegnila roko proti svoji žrtvi, po vsem životu pa se je tresla ko trepetlika... Isti mah se Ustana zgrabi z rokami za glavo, se dvakrat zavrti okoli sebe, presunljivo zavpije in pade vznak na tla.

Leon in jaz planeva k njej, toda bila je že mrtva in vsaka pomoč zamaš. Ubil jo je skrivnosten električni tok ali

pa strašna moč volje, ki je Ona ž njo razpolagala...

Prvi mah Leon ni prav razumel, kaj se je zgodilo. Ko pa se je čez nekaj trenutkov zavedel, ga je bilo groza pogledati. Ž divjo kletvijo je skočil iznad trupla svoje drage in se vrgel na Aješo.

Toda ona je bila oprezna in ko je skočil proti njej, je sunila z roko. Leona je vrglo vznak in da ga nisem prestregel, bi bil pal. Pozneje mi je povedal, da je dobil hud udarec v sredo prs, ki mu je vzel vso moč.

Takrat pa Aješa izpregovori.

„Oprosti, gost,“ reče blago Leonu, „oprosti, če sem te prestrašila!“

„Da ti oprostim, tebi, zločinka?“ zagrmí Leon, vijoč roke od bolesti in srda, „da ti oprostim, tebi, krvnica? Tako mi Boga, ubijem te, kadar mi prideš v roke.“

„Nikar, nikar tega!“ odvrne mehko ona, „Saj ne veš, kaj govoriš. Prišel je čas, da ti vse povem. Ti si moj ljubimec, moj Kalikrat... O, čakala sem te, Kalikrat, čakala celih dva tisoč let! Naposled si le prišel — ta ženska pa.“ in pokaže na Ustanino truplo. „ta ženska pa je stopila med tebe in mene, in zato sem jo spravila s pota, Kalikrat.“

„To je prekleta laž!“ zavpije Leon, „Meni ni ime Kalikrat! Ime mi je Leon Vincy. Le moj daljni prednik je bil Kalikrat... mislim vsaj, da je bil.“

„O... praviš, da je bil tvoj prednik Kalikrat... a ti... ti

si na novo rojeni Kalikrat, ki si se mi vrnil kot moj gospod in mož!“

„Nisem nikak Kalikrat! Rajši bi bil mož ne vem kakšnega peklenškega izvržka — vsak bi bil boljši od tebe!“

„Tak tako me pozdravljaš, Kalikrat? Dolgo me nisi videl, zato se me ne spomniš! Jako lepa sem, Kalikrat!“

„Mrzim te, morilka, in te ne maram videti!... Kaj mi mar tvoja lepota? Mrzim te, ti pravim, mrzim!“

„In vendar se boš še plazil pred mojimi nogami in mi prisegal, da me ljubiš,“ odgovori Aješa s sladko-porogljivim usmevom na ustnah. „Daj, izrabiva čas in poskusiva pred tole mrtvo deklico, ki te je ljubila. Pogledj me zdajle, Kalikrat!“

In z naglo kretnjo vrže s sebe kopreno in se mu pokaže v vsej svoji lepoti in veličastju. In glej! Njegove stišnjene pesti se jamejo razklepati in črte na obrazu popuščati pod Njenim pogledom. Videl sem, kako se je njegovo začudenje naglo pretvarjalo v občudovanje in oboževanje, in čim bolj se ji je hotel upirati, tem bolj je Njena lepota zmagovala nad njegovimi čutili.

„O, Bog!“ zastoka Leon, „ali si ti sploh ženska?“

„Seveda sem,“ odgovori Ona in mu pomoli svoje prelestno bele lehti. „Seveda sem ženska in tvoja žena tudi!“

Leon pa samo gleda in ne more odtrgati oči od nje. Takrat pa mu nekaj šine v glavo: s silo se obrne od nje in pogleda mrtvo Ustano.

„Ne, ne!“ zaječi. „Morilka

si... ubila si jo... Ljubila me je!

Že je pozabil, da je tudi on njo ljubil.

„In kaj potem?“ šepne Ona s sladkim glasom. „Kaj potem? Če sem grešila, naj moja lepota odgovarja za moj greh. Če sem grešila, sem grešila iz ljubezni do tebe. Zato pozabi ta greh!“

In spet iztegne svoje bele roke proti njemu in šepne:

„Pridi!“

V nekaj trenutkih je bilo vse končano. Upiral se je, toda njene oči kakor bi ga bile ukovala v svojo zlovesčo moč. Nisem se še dobro zavedel tega prizora, ko je Ona že ležala v njegovem naročju in njene ustne so se sesale v njegove... In tako se je Leon Vincey zvezal pred truplom svoje drage kakor pred oltarjem z njeno morilko, zvezal se z njo za zmerom...

Tedajci pa se mu Ona po kačje izviije iz naročja in se mu zmagoslavno nasmehlja:

„Ali ti nisem rekla, da se boš plazil pred mojimi nogami, Kalikrat? O, ni mi bilo treba dolgo čakati!“

Leon zastoka od sramu in bolesti: zakaj čeprav ga je bila strast zmogla, vendar ni bil tako slep, da ne bi bil premeril globine svojega padca.

Toda Aješa se spet nasmehne, nato pa se ogrne in dá znamenje nemi deklici, ki je vse to gledala z radovednimi očmi. Deklica odide in se vrne z dvema slugama, ki prinese na dano znamenje truplo nesrečne Ustane in ga odnese iz sobe. Leon si pokrije z rokami oči.

„Tako, mrtva prošlost odhaja,“ reče svečano Aješa, ko ostanemo sami. Nato pa se spet obrne k Leonu, spusti s sebe kopreno in pravi:

„Morda ne verjameš mojim besedam, Kalikrat? Morda misliš, da te slepim in da nisem živela tako dolgo in da se nisi iznova rodil? O, Kalikrat! Prej bo solnce zašlo s svoje poti in lastovice zgre-

šile svoja gnezda, kakor bi moj jezik mogel ziniti laž ali se jaz odvrniti od tebe, Kalikrat! Vzemi mi vid oči in naj me objame najčrnejša tema — a vendar bodo moja ušesa razumela tvoj nepozabni glas! Vzemi mi sluh, in naj mi tisoči ljudi otipajo čelo, pa te bom vendarle spoznala med vsemi. Naj onemim, oslepim in oglušim, naj izgubim vse čute: vselej mi bo duša vzklikala: Glej, to je Kalikrat! To je tisti, ki si ga tako dolgo čakala. Zdaj pa je konec čakanja!“

Aješa za trenutek umolkne, nato pa povzame:

„Če ti je srce še vedno trdo in nejeverno — takoj ti dam dokaz, pa tudi tebi, dragi moj Holly. Vzemita svetiljke in idita z menoj!“

Brez besede storiva po njenih besedah in kreneva za njo.

Ona dvigne zastor, v svoji sobi in zagledam kamenite stopnice. In glej, te stopnice so bile v sredi tako izrabljene, da so bile najmanj pol nižje kakor na krajeh. To me je začudilo in nehote sem obstal.

„Ali gledaš, kdo jih je tako izhodil?“ me zdajci vpraša Aješa, ki se je obrnila in opazila moje začudenje. „Jaz sama, edino moje noge so to storile! Še pomnim, ko so bile te stopnice nove in čisto ravne, toda več ko dva tisoč let sem hodila po njih dan na dan, in moje sandale so izbrusile kamen!“

Nisem ji odgovoril; vendar mi nič ni moglo zbuditi tako določen in opredeljen pojem o neizmerni starosti tega bitja, kakor ta trdi kamen, ki ga je izhodila njena mehka bela noga. Koliko milijonov stopinj je morala napraviti na teh stopnicah?

Stopnice so držale v podzemeljski hodnik in kmalu smo prišli do zastora, ki je zapiral namestu vrat. Komaj sem pogledal tja, sem že vedel, da je to isti zastor, ki sem gledal skozi njega oni gro-

zotni prizor z rastočim in pojemajočim ognjem.

Aješa stopi v grobnico, midva pa za njo.

VII

SESTANEK MRTVIH IN ŽIVIH

„Poglej zdaj, kje sem dva tisoč let spala,“ reče Aješa, vzame Leonu svetiljko iz roke in jo podrži nad svojo glavo.

Žarki luči so osvetlili majhno odprtino sredi tal, od koder je takrat bruhal plamen. Toda zdaj ni bilo ognja. Žarki so pokazali pokrito truplo na kameniti postelji, reliefe na zidovih in drugo kamenito posteljo nasproti prvi, tik zraven nje.

„Na tem kamenu,“ povzame Aješa in položi roko na drugo posteljo, „sem spala noč za nočjo toliko stoletij, ogrnjena samo s tenko odejo. Ne bi se spodobilo, da bi spala na mehkem, moj mož“ — in pokaže na pokrito truplo — „pa na trdem. Tu sem spala noč za nočjo v njegovi hladni družbi, dokler se ni ta debela plošča prav tako kakor one stopnice zbrusila od obračanja v snu. Tako, vidiš, Kalikrat, sem ti ohranjala zvestobo, ko si ti spal. Zdaj, ljubljene moj, pa boš videl nekaj prečudnega. Živ si, videl pa boš samega sebe — mrtvega! Ali si pripravljen?“

Prestrašeno sva se spogledala, ne da bi bila mogla kaj odgovoriti; prizor je bil preveč strašen in nenavaden.

Aješa stopi naprej in položi roko na vogal mrliskega prta, nato pa svečano reče:

„Vidiš, zdaj se sestane mrtvi in živi Kalikrat! Vidva sta zdaj eno! Ledeni glasovi prošlosti se raztope ta trenutek kakor planinski sneg na pomladnem solncu. Ne ustraši se, Kalikrat, ko živ in mlad zagledaš samega sebe, kakršen si davno davno živel in umrl. Samo eno stran obrnem v knjigi tvojega življenja in ti pokažem, kaj je na njej napisano... Glej!“

In z naglo kretljivo odgrne mrliški prt in posveti s svetiljko. Pogledam tja in malone odrevenim. Tisto kar je namreč ležalo na kameniti postelji, tisto kar je bilo ogrnjeno v belo in je bilo še popolnoma ohranjeno — to je bilo pravo telo Leona Vinceya.

Pogledal sem Leona, ki je živ stal kraj mene, potlej spet mrtvega na kamnu, in nisem opazil nikake razlike. Lica so jima bila ista, in tudi zlati kodri, ki so bili Leonu tak kras. Skratka, reči smem, da nisem še videl niti dvojčkov, ki bi bili tako na las podobni drug drugemu kakor ta dva človeka.

Leon je od presenečenja in groze okamenel.

„Še nekaj ti moram pokazati,“ reče Aješa. „Holly, odgrni prt s prsi mrtvega Kalikrata!“

Storim tako, čeprav so se mi roke tresle kakor trepetlika. In glej, ravno nad mrtvečevim srcem zagledam rano, očitvidno od kopja.

„Vidiš, Kalikrat,“ pravi Aješa, „jaz sama sem te ubila. Ubila sem te na temle kraju uživanja in naslade. Ubila zaradi Egipčanke Amenarte, ki si jo ljubil, ker ti je premamila srce — nje pa nisem mogla ubiti kakor Ustano, ker je bila premočna. V prenagli jezi sem te ubila, pozneje pa sem te objokovala in čakala, kdaj se vrneš. In vrnil si se in zdaj nihče ne more stopiti med naju. Le nekaj še, potem pa se lahko odpočiješ in pripraviš za dan, ko te prerodim za novo, dolgo življenje — tako življenje kakor sem ga jaz živela... Vidiš to truplo, ki je bilo tvoje rojeno? Dolga stoletja mi je bilo hladna uteha in edini drug. Zdaj ga nič več ne potrebujem: zdaj imam tebe živega! Zdaj bi mi samo grenilo spomin na ono, kar bi rada pozabila. Zato naj se spet izpremeni v prah in pepel, pred čimer sem ga doslej obvarovala...“

To reksi stopi do druge kamenite postelje in vzame tam široko posodo z dvema ročajema, ki je imela na grlu privezan mehur. Razveže ga, se skloni k mrtvecu in mu poljubi belo čelo, nato pa odpre posodo in oprezno razlije tekočino po truplu.

Tisti mah je vstala gosta para iznad trupla in votlina se je mahoma napolnila z dušičim plinom, ki nam je vzela vid. Med tem je smrtna kislina — vsaj mislim, da je bila neka kislina — že opravila svoje delo. S kraja, kjer je ležalo truplo, se je začelo prasketanje in pokanje, ki pa je prestalo, preden se je dim razkadir. In glej: od vsega trupla je na kamenu ostala samo peščica belega pepela, iz katerega se je še zmerom kadilo. Kislina je bila popolnoma razjedla telo, po nekod pa je načela celo kamen. Aješa se skloni, vzame to prgišče prahu in ga vrže v zrak, govoreč s svečanim glasom:

„Prah naj se vrne v prah, prošlost v prošlost! Mrtvi med mrtve! Kalikrat je umrl in se spet rodil!“

In stresla je pepel po tleh, midva pa sva pobožno in molče sklonila glavo.

„Idita!“ se zdajci oglasi Ona. „Idita spat, če moreta. Jaz pa bom bedela in razmišljala; zakaj jutri zvečer odidemo odtod!“

Ne vem, kako sva prišla v svojo sobo.

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 58. strani

1. Koliko popolnoma jasnih dni je v Srednji Evropi povprečno na leto?
2. Koliko žice je približno v glasovirju?
3. Kako je pravo ime Grete Garbo?
4. Kje je največji promet na svetu?
5. Koliko je poldruga tretjina od sto?
6. Kako je šesti sklon množine „otrok“?
7. Kateri je najdaljši veletok v Evropi?

VIII

PRIPRAVE ZA ODHOD

Drugo dopoldne sem se ravno pripravljala, da stopim k Leonu, ko me sreča Bilali in mi pove, da naju Ona čaka. Odidem k njemu in se skupaj odpraviva k njej, ne brez strahu. Znanje z Aješo je namreč navdajalo človeka ne samo s strastjo, nego tudi z grozo in neumljivim strahom.

Kakor po navadi so naju neme služkinje vedle v sobo, nato pa šle. Aješa se je odgnila in velela Leonu, naj jo poljubi, kar je jadrno storil — s strastjo, ki je ni mogel utajiti.

Nato pa mu Ona položi svojo roko na čelo in mu nežno pogleda v oči.

„Ali hočeš vedeti, Kalikrat,“ mu reče s prečudno mehkim glasom, „ali hočeš vedeti, kdaj postanem tvoja? Kdaj se zares združiva v eno dušo in eno telo? Vidiš, prej moraš postati popolnoma tak kakršna sem jaz: ne sicer nesmrten, zakaj to nisem niti jaz sama — nego varen pred zombom časa, da se bodo njegove puščice mogle odbijati od oklepa tvojega življenja, kakor se solnčni žarki odbijajo od vode. Za zdaj se še ne morem poročiti s teboj, ker sva popolnoma različna: moje bitje je polno ognja in sijaja in bi te lahko ožgalo, morda celo uničilo. Niti gledati me ne smeš predolgo, ker bi te oči zbolele; zato se takoj zavijem v kopreno.“ (In res to stori.) „A ne bo ti treba dolgo čakati, ker se že zdaj, takoj po solnčnem zatonu odpravimo na pot, jutri zvečer, če pojde vse po sreči in če najdem pot, pa bomo že na viru življenja. Tam se okoplješ v ognju in iz njega prideš močan in čvrst in sijajen kakor še nihče pred teboj. In takrat, Kalikrat, me boš lahko nazval svojo ženo, jaz pa tebe svojega moža.“

Leon nekaj zamrmra v odgovor. Ona pa se samo nasmehne njegovim zadregi in se obrne k meni:

„Tudi tebi, Holly, izkažem to milost. In potlej postaneš zares zimzeleno deblo... To hočem storiti zato, ker mi uga-jaš in ker navzlic svoji filozofski narodi nisi pozabil, kako se je treba dami polaskati.“

„Oho, stric,“ šepne Leon in za trenutek se mu vrne nekdanji humor. „Tak si ji dvoril? Tega si ne bi bil o tebi nikoli mislil!“

„Hvala ti, Aješa,“ odgovorim. „Toda če tudi imaš na razpolago ogenj, ki preganja Smrt, bi ga jaz s hvaležnostjo odklonil. Meni, Aješa, svet ni bil mehko gnezdo, da bi hotel za zmerom ležati na njem...“

„Dobro premisli, Holly,“ odvrne ona. „Ali te mar dolgo življenje nič ne mika?“

„Kaj bi z njim, kraljica!“ odgovorim resno. „Preživeti hočem dni, ki so mi usojeni, potlej pa naj umrem smrti, ki mi je namenjena, in ljudje naj pozabijo name. Zakaj dokler traja telo, dotlej trajajo tudi brige in skrbi...“

„Kakor želiš,“ meni Ona. Nato pa nenadoma izpremeni glas in se obrne h Leonu.

„Povej mi, Kalikrat, kako ste me prav za prav prišli sem iskat? Snoči si mi rekel, da je bil oni Kalikrat, ki sem ti ga pokazala, tvoj prednik. Kako to, povej mi!“

In Leon je začel pripovedovati ono čudno povest o skrinjici in črepini, na katero je njegova prababica Egipčanka Amenarta napisala navodila, po katerih smo prišli v Kor. Aješa je pazljivo po-

slušala, ko je končal, pa se je obrnila k meni.

„Še pomniš, Holly, kaj sem ti rekla oni dan, ko sva se razgovarjala o dobrem in zlu? To je bilo takrat, ko je bil moj ljubljani hudo bolan. Rekla sem ti, da iz dobrega pride zlo, iz zla pa dobro. Da oni, ki seje, ne ve, kaj bo žel, in oni, ki zamahne z roko, ne ve, koga zadene. Vidiš, Egipčanka Amenarta, kraljevska hči Nila, ki me je mrzila, vidiš, ona sama je bilo sredstvo, s katerim je prišel njen dragi v moje naročje. Zaradi nje sem njega ubila, ona pa mi ga je vrnila!“

Dve hrenovki

Napisal L. Waldau

Opoldne. Dež curlja v tankih pramenih dolgočasno na cesto. Gostilna je prazna, čisto prazna. Natakarkar premišluje o samomoru.

Takrat se odpro vrata. Dva gosta. Zakonca.

„Klanjam se, milostljiva, dober dan, gospod! Želite?“

„Hm — najprej bi malo jedla, ne?“ meni gospod.

„Kakopak!“ zagodrnja ona. „Lačna sem!“

Natakarkar, kakor namazan blisk:

„Prosim, prosim — jedilnik! Vse sveže danes — prima!“

In stopi nazaj, ves napet kakor lok. In v duhu že sešteva: dve juhi sedem dinarjev, dvakrat kosilo najmanj trideset dinarjev, dvakrat kompot dvajset dinarjev ko nič, pijača nemara tudi kakih petnajst dinarjev, to dá dva in sedemdeset dinarjev, od tega sedem dinarjev 25 par napitnine!

Zakonca študirata jedilnik.

„Telečji hrbet morda?“

„Nnne.“

„Žrezek s papriko?“

„Nnne.“

„Morda goveji guljaž? Še prej pa juho?“

„Nnne.“

Povest o očetu in sinu

(Nadaljevanje z naslovne strani)

Kapetan ponovi, vnikljiveje, pokaže na morje, ki jih utegne zdaj zdaj pogoltniti. Dr. Eckner sunkoma trene gor proti pokvarjenemu krilu, siv in trd je njegov obraz, ko dá hripav ukaz:

„Poženite motorje!“

Šele čez dolgih deset minut je junak vedel, da nenadni pogon propelerjev na zalučal sinu Knuta in njegovih tovarišev v mračne razdražene vode...

„Ali pa nemara telečja jetra?“

„Nnne. Prinesite... čakajte... prinesite dve hrenovki — brez hrena in gorčice!“

Zelen od razočaranja se opoteče natakarkar proti kuhinji.

Gos

Napisal Jo Hanns Rösler

Gospod Tenkopisk ni tak ábotnik, kakor bi mu kdo pri-sodil na prvo oko.

Tudi zastran njegove gluhosti ni vse res, kar govore o njem. Kar hoče slišati, to vselej sliši.

Pride zadnjič h Drobno-glavu.

Drobnoglavovi sede ravno za mizo in se maste s tolsto gosjo.

„Nu, gospod Tenkopisk,“ pozdravi Drobnoglav. „Kaj pa vas je prineslo k nam?“

Tenkopisk seže z roko za ušesa:

„Kaj pravite? Da naj pri-sedem?“

„Ne,“ ga zavrne Drobno-glav. „Vprašam, kaj bi radi?“

„Aha,“ prikima Tenkopisk. „Hvala lepa, pa ne morem. Sem že doma pokosil.“

„Gromska strela!“ zarjove zdaj Drobnoglav. „Kdo pa vam govori o kosilu?“

Tenkopisk skomigne z rameni:

„Žaliti vas ne maram. Če že na vsak način želite, pa bom.“

To rekši sede meni nič tebi nič lepo za mizo in seže po tolstem gosjem bedru.

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države odnosno 60 Din za pol leta.

Prenočnina

Šef ženske klinike napravi nekoč pozno v noč inspekcijo in pride tudi v sobo mlade, lepe bolnice, ki pa ji ni hudega. Pri tem zaloti enega svojih asistentov v tesnem objemu z bolnico. Hitro spet zapre vrata, ne da bi bil kaj rekel, in tudi drugi dan stvari niti z besedico ne omeni. Asistenta nemalo skrbi, kaj bo, in ali morda nazadnje še službe ne izgubi. Šele prvega se stvar pojasni. Šef mu namreč odbije od plače pristojbino za enkratno prenočitev v prvem razredu ženske klinike...

V šoli

„Luka,“ pravi učitelj, „ali mi veš povedati kak zglede za prilagodljivost človeškega telesa?“

Luka premišljuje.

„Da, gospod učitelj. Moja teta se je zredila za deset kil, pa ji ni koža počila!“

„Ni čuda!“

„Neverjetno, kako znajo ti Američani v tako kratkem času obogateti!“

„Ni čuda! Pomislite samo, koliko blagajnikov je v teh štirih stotletjih pobegnulo čez lužo!“

Pred sodiščem

Sodnik: „Poročeni?“

Priča: „Da. Dvakrat.“

„Starost?“

„28.“

„Tudi dvakrat?“

D' Annunzijeve nasvet

Mlad knez vpraša d' Annunzija: „Poznam bogato damo, ki pa je ne ljubim; ali naj jo vzamem?“

D' Annunzio odgovori: „Vzemite jo iz pameti in ljubezni!“

„Ali je to mogoče?“ se začudi knez.

„Seveda je,“ meni d' Annunzio. „Njo vzamete iz pameti, denar pa iz ljubezni.“

„Čisto gotovo!“

Gospa Thompsonova pride v trgovino in vpraša vajenca:

„Mojega moža ni? Kam pa je šel?“

Vajenec: „Ne vem, milostljiva.“

„Nemara pa gospodična ve?“

„Čisto gotovo!“

„Zakaj?“

„Ker je šla z njim!“

„London Opinion“

Indirektno

„Papa, ali boš še jedel torto?“

„Ne, ljubček moj.“

„Papa... zdaj pa ti mene vprašaj!“

Pogreb

Mali Slavko je prvič pri pogrebu. Ko je obred pri kraju, vidi, da vsi pristopajo k nekemu gospodu v črnem, mu stiskajo roko in nekaj nerazumljivega mrmrajo. Tako stori tudi Slavko: stopi h gospodu, mu pomoli roko in pravi:

„Hvala za lepi pogreb.“

Dar

Mladega Morica dobe z ženskim kolesom. Vprašajo ga, kje ga je dobil, in pove:

„Bil sem z lepo deklico v gozdu. Deklica pa mi je rekla: ‚Moric, vse ti dam, kar hočeš!‘ Pa sem si vzel kolo in se odpeljal z njim!“

Mali berač

„O, draga gospa, dajte mi, prosim, štiri dinarje! Drugače ne morem k očetu in mami.“

Gospa (sočutno): „Siromak, naš jih. Kam pa sta šla oče in mati?“

„V kino.“

Tu se debata neha

Gresta nekoč skupaj župnik in rabin in razpravljata o svetih rečeh.

„Da so Krista križali,“ začne rabin, „bi še verjel. Saj so tudi že druge križali. Da je od mrtvih vstal, bi tudi še verjel. Saj poznamo ljudi, ki so samo na videz umrli in se spet prebudili. Da pa je šel v nebesa, — ne, tega pa ne verjamem!“

„Poglej,“ odgovori župnik, „saj ima tvoja vera tudi preroka Elijo, ki se je celo s težkim železnim vozom peljal v nebesa!“

„To je pa nekaj čisto drugega,“ vzklikne rabin, „to je pa res!“

Škotska

Škoti so kakor znano jako skopi ljudje. Nekemu Škotu se odpravljala žena na kratko potovanje. Mož ji prigovarja: „Kadar srečno prispeš, mi takoj sporoči!“

„Da, napišem ti pismo.“

„Nu, tega ravno nisem rekel,“ odvrne varčni Škot. „Saj ni treba, da bi bilo baš pismo — dopisnica je pol ceneje, pomisli, pol! In če jo dobim, bom ravno tako vedel, da si srečno prišla.“

Mlada žena se za trenutek zamisli. Potlej pa reče:

„Veš kaj, dragi mož, pošljem ti prazen pisemski ovitek, odpošiljalca ne napišem in tudi znamke ne nalepim. Ti ne boš hotel pisma sprejeti, pa boš vendarle vedel, da sem srečno prišla — in kar je glavno, nič naju ne bo stalo!“

Imenitna gostilna

Osebe: edini gost, natakarcica. V sosednji sobi gostilničar pri blagajni. Natakarcica prinese gostu račun; on ga pregleda, pa ne plača.

Gost: „Deset dinarjev ste preveč zaračunali.“

Natakarcica (v zadregi): „Res, gospod, oprostite: gostilničar je stavil sto dinarjev, da ne boste opazili.“

Gost napiše nekaj na hrbet računa in ga pregane: „Tako, nesite mu račun nazaj!“ Natakarcica odide.

Gostilničar in natakarcica razvijeta papir, stakneta glavi skupaj in bereta.

Na hrbtu računa je bilo napisano:

„Stavim tisoč dinarjev, da me ne bo več tu, ko se natakarcica vrne!“

„Tit-Bits“

JULES MARY

BREZ VESTI

Drugi del
OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je sedemnajsto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

Toda Levigier se ni dosti menil za to, kaj si krčmar misli o njem, tudi mu je bilo malo mar, ali je njegovo vedenje čudno ali ne. Helena je bila pri Forgesu, Helena, njegova žena — ona, ki ga je tako sramotno zapustila, ona, ki jo je nekoč tako ljubil in zaradi katere je mislil, mora umreti, ko ga je pustila. Da, Helena je bila, prav tako lepa kakor pred dvajsetimi leti, ne, še lepša, ko je ponosno stopala v dragoceni obleki kakor kraljica.

Spoznal jo je — sleherni dvom je bil izključen. Ali ga je popolnoma pozabila? Ali je bilo v njenem srcu še kaj spomina za moža, čigar ime je nosila in ki mu je srečo uničila? Gotovo ne!

Zakaj neki so navalila nanj vsa ta čuvstva? Zakaj se je njegovo srce krčilo v že pozabljenih drgetih? Ali mu je sovraštvo žarelo iz leskečočih se oči, mu stiskalo ustnice in bledilo čelo? Ali je mar še vedno tlela iskra pod pepelom ugaslega srca? Ali je bilo to ostanek ljubezni do nje, ki je bila vendarle mati njegovemu sinu?

Njegov sin! Ta misel mu je mahoma ohladila zmedene možgane. In zdajci je spet začutil sramoto v vsej njeni velikosti.

Njegov sin — da, njegov sin! Ali je bila ta ženska vredna le najmanjše ljubezni, ona, ki je njegovega sina tako brezvestno zapustila? Otroka je pustila prav tako brezsrčno kakor Levigiera in svoje prejšnje ljubimce. Koliko jih je neki že imela pred Forgesom?

Toda kaj to njemu mar?

A misli si niso dale ukazovati. Njeni ljubimci! Saj je tudi Forgesu mogla biti samo ljubimka. Zakaj pa jo je potem krčmar imenoval „ženo“? Najbrž se je zmotil. Gotovo je bila danes Helena samo slučajno tu, obiskala je s hčerjo svojega ljubimca, zdaj pa se z njo spet vrača domov. Mož se je zmotil. Nič čudnega ne bi bilo, če bi obiskovala svojega ljubimca Forgesa, popolnoma izključeno pa je, da bi kot ljubimka stanovala pri njem — izključeno spriči Forgesovega ugleda v svetu.

Levigier se je novič obrnil na krčmarja.

„Kdo je ona, ki jo imenujete senatorjevo ženo?“ je vprašal.

„Saj sem vam jo pokazal. Ona starejša. Zdajle bo avto pognal — nu, ali jo dobro vidite?“

Levigier pa je hotel vse vedeti; zato se je naredil nemumnega.

„Dobro jo vidim, tako dobro, da vam lahko rečem, da to ne more biti senatorjeva žena; kvečjemu utegne biti njegova prijateljica ali pa kakva sorodnica.“

„Moj Bog, nekam počasnih možganov ste, prijatelj!“ je nejevoljno odgovoril krčmar. „Priseči vam res ne morem, da je Forgesova zakonita žena ali pa njegova sestra, tudi ne vem, ali je gospodična njegova hči ali pa samo nečakinja; rečem vam lahko samo to, da obe stanujete v palači, kaj ne bi, ko ju pa dan za dnem vidim! In tako vam pove vsakdo v tem okraju, namreč da ju imajo vsi za senatorjevo ženo in hčer. Zdaj, prijatelj, pa mi je tega govoričenja dovolj; gosti mi še pobegnejo, če jih bom zaradi vas tako zanemarjal.“

Avto je bil med tem obrnil in zavil mimo gostilne ter izginil v vrvenju cestnega prometa. Vendar je Levigier v tem kratkem trenutku utegnil oni dami, ki jo je imel za Heleno, bolj natanko pogledati v obraz.

„Da, ona je — ona je!“ je zamrmral.

Plačal je zapitek in naglo krenil v smer, kamor je izginil avto, ne vedoč, zakaj prav za prav to dela.

Ko je Levigier zaprl vrata, se je krčmar pomembno potrkal po čelu.

„Ta človek ni čisto pri pravi!“ je rekel sam pri sebi.

Ko je drugi dan Levigier prišel v pisarno, so ga njegovi tovariši sprejeli z velikim začudenjem. Nekaj nezaslišane ga se je namreč zgodilo: prišel je prepozno! Tega niti najstarejši uradniki niso pomnili. Izpraševali so ga in silili vanj, naj jim pove, kaj naj to pomeni, toda Levigier je ostal zaprt in nem.

Udarec, ki ga je bil doživel, ga je za nekaj časa vrgel iz ravnotežja. Toda Levigierova priroda je bila preveč zdrava, da bi se dolgo vdajal vznemirljivim mislim.

Čitatelji gotovo še pomnijo, da se je bil Levigier tisti večer, ko so prijeli Gobriandovo hčer, seznanil s starim pohablencem. To poznanstvo

je jel zdaj izrabljati; nič redkega ni bilo, da je po večerji stopil za kako urico h Gobriandu na pomenek. Toda le takrat, kadar Pavla ni bilo pri njem, zakaj vedel je, da mladi oficir kaj rad pogleda za mlado in lepo Gobriandovo hčerjo, kar pa ni bilo prav nič po njegovem okusu.

Gobriandu je bil stari Levigier po všeči. In tako ni čuda, da se je med njima kmalu razvila prijateljska zaupljivost.

„Da, da,“ je menil starec, „danes se že živi tu v Parizu, toda v Boisu, kjer smo bili prej, bi bili poginili od lakote — prav gotovo! Ne verjamete? In to so samo zaradi brezvestnosti in lopovščine nekega človeka, ki me že dvajset let preganja, moža, brez čigar spletk bi imel danes tisoč frankov obresti na leto! In nikoli ne bi bil obtožen umora, ne pregnan iz stanovanja — in tudi moji hčeri se ne bi primerila taka sramota. Razumete, gospod Levigier!“

„In kdo je ta človek?“ je vprašal gost.

„Nu, kdo drugi kakor Gastonov oče, oče tistega, ki ljubi mojo hčer, tisti ki je sinu prepovedal, da bi Julijo vzel za ženo!“

„Forges?“

„Da. Zdaj veste, kako je. Forges je videl, da se je njegov sin hotel zares oženiti, in ker mene sovraži in se me boji, se je z vso silo uprl tej poroki.“

Levigier ni vedel nič odgovoriti. Kar mu je stari pripovedoval, se je zdelo prav verjetno in je tudi pojasnilo drugače nerazumljivo aretacijo Gobriandove hčere. Da, Forgesov sin je ljubil Julijo, oče pa ni maral, da bi jo vzel.

„O, če bi Gobriand vedel, kar jaz vem,“ si je rekel Levigier sam pri sebi, „če bi vedel, kaj sem odkril! Če bi mu izdal to edino besedo, o, kako bi se maščeval!“

Toda takrat mu je stopila pred oči Pavlova podoba, slika sinu, ki se sklanja od sra-

mu na pokvarjenostjo svoje matere.

In ni rekel te besede. In ko se je vrnil od Gobriandovih domov v svoje stanovanje, se je zaklel, da je nikoli ne izreče.

Enajsto poglavje

USODNO SREČANJE

Povedati moramo, da se Julija po tistem usodnem večeru, ko so jo odvedli na pretekuro, ni več vrnila v prejšnjo službo. Oče je ni več pustil, ker se je bal, da se ji spet kaj ne pripeti. Ker pa se je ravno takrat ponudila prilika in je imel nekaj prihrankov, je najel v hiši, kjer so stanovali v pritličju trgovino, kjer je zdaj Julija prodajala kletke za ptice.

Nekega dne kmalu po teh dogodkih je prišel k Juliji v trgovino Pavel Levigier.

Deklica je vztrepetala. Slutila je, kaj se pripravlja.

„Klanjam se, gospodična,“ je pozdravil mladi oficir. In precej nedvoumno je povzel: „Gotovo ste že opazili, kako me je ganila vaša lepota, gospodična Julija?“

Deklica je v zadregi odmahnila z roko.

„O, vedel sem, da vas presenetim s temi besedami,“ je nadaljeval oficir, „zakaj do danes vam še z ničemer nisem pokazal...“

Toda Julija, ki se je bila med tem ovestila, mu ni dala da bi nadaljeval.

„Gospod Levigier,“ je rekla, „vprašanje, ki ste mi ga hoteli zadati, je gotovo velika čast zame, toda —“ Zardela je

in pobešila glavo. „Povedati vam moram, da nisem več prosta.“

Levigier je to vedel, vendar je hotel čuti iz njenih ust.

„In kdo je oni srečni, če dovolite?“ je vprašal z bolestinim glasom.

„Tisti gospod, ki sem bila z njim, preden so me... prijeli... o, saj veste... saj ste mi takrat pomagali...“

„Gaston Forges? In njega ljubite?“ je vprašal Pavel z gluhim glasom.

„Da, gospod Levigier, ljubim ga in moj oče to ve.“

„In zakaj... zakaj vas gospod Gaston Forges ne prosi za roko?“ Pavel Levigier se ni zavedal, kaj govori, tako so ga bile njene besede zadele v srce.

Julija ni vedela kaj naj reče, toda mladi oficir ji je prihranil odgovor.

„O, odpustite mi, da sem vas nadlegoval,“ je vzkliknil goreče. „toda vedite, da vas nikoli ne pozabim. Ne verjamem, da ste mi rekli poslednjo besedo — zato hočem počakati. Do svidenja!“

„Zbogom!“ je žalostno rekla Julija. Tudi njo je globoko presunila žalost, ki je zvenela iz besed mladega oficirja.

Pavel še ni bil storil tri korake iz Julijine prodajalne, ko je začutil na ramenu težko roko. Hlastno se je okrenil.

Pred njim je stal Gaston, ves bled in iz oči so mu švigali bliski.

„Prosim, gospod!“ ga je ogovoril s sikajočim glasom. „Samo dve besedi!“

„Želite?“ je kratko vprašal oficir.

„Pojasnila!“ je prav tako kratko odgovoril Gaston.

„Gospod Forges?“

„Da. Me poznate?“

„Čul sem govoriti o vas pri gospodični Gobriandovi.“

„In kdo ste vi?“

„Jaz sem oficir,“ je odgovoril Pavel Levigier. „Vendar se mi zdi vaša radovednost nekoliko odveč.“

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja 54. na strani

1. Štirinajst.
2. Domala dva kilometra.
3. Greta Gustafsen.
4. Na vogalu 7. avenije in Broadwaya v Los Angelesu; potem pride vogal Hyde-Parka v Londonu in šele nato 42. Street in 5. avenija v Newyorku.
5. Petdeset.
6. Z otroki.
7. Volga (3698 km).

Moža sta se gledala z grozečimi očmi. Jeza je obema vzela razsodnost.

„Slučajno sem čul vaše besede gospodični Juliji — prišel sem ravno takrat mimo prodajalne,“ je povzel Gaston, ko se je nekoliko osvestil. „In moram reči, da so me prese-netile.“

„To mi je malo mar!“ je hladno odgovoril Pavel.

„Mislim, da vam bo že bolj mar, če vam povem, da ljubim deklico, ki ste ji vi govorili o svoji ljubezni.“

„Vem, gospod Forges.“

„Veste? Potem pa gotovo ne veste, da tudi ona mene ljubi?“

„Tudi to vem, gospod,“ je odvrnil oficir. „Gospodična sama mi je to povedala. Navzlic vašemu ravnanju z njo vas ljubi.“

„Kaj hočete s tem reči?“ je vzkliknil Gaston.

„Nu, čisto odkrito, samo tole: če jo res ljubite, zakaj je ne vzamete za ženo?“

Senatorjev sin je že hotel odgovoriti, toda beseda mu je zamrla na ustnicah. Vendar ga je kmalu minila prva osuplost.

„Kdo vam daje pravico, mešati se v moje zadeve?“ je prašal oholo.

„Moja ljubezen do gospodične!“ je mirno odgovoril mladi oficir.

„Vaša ljubezen, ha, ha!“ se je zagrohotal Gaston, ki ni verjel v resnost oficirjevih občutkov.

„Da, ljubim jo,“ je ponovil Pavel. „Ljubim globlje kakor vi — in moja ljubezen je spodobnejša od vaše, ker je moja najsrčnejša želja, da si priborim njeno roko.“

Med obema tekmečema je nastal mučen premolk.

„In Julija?“ je naposled pridušeno vprašal Gaston.

Oficir se je priklonil s tistim hladnim, porogljivim usmevom, ki ga ves čas razgovora z Gastonom ni zapustil niti trenutek.

„Mlada dama ljubi vas,“ je odgovoril. „Toda jaz sem ji

pred pol ure priznal svojo ljubezen in... nisem izgubil vsega upanja!“

Mrzlo kakor bi bil storil njegov oče, je zalučal Gaston oficirju v obraz:

„Ubijem vas, gospod!“

„Že mogoče,“ je odvrnil Pavel. „vendar se bom branil!“

„Razumeva se. Na razpolago sem vam. Evo moje posetnice.“

„Tu je moja. Želim, da si kmalu stopiva nasproti.“

„Tudi moja želja je taka.“

Moža sta se drug drugemu priklonila in se razšla.

Gastona, ki je bil samo zato prišel, da bi z Julijo govoril, je zdaj minila volja. Ni se vrnil h prodajalni, kjer je bil prestregel razgovor med oficirjem in Julijo, nego je naglo izginil v bližnji ulici.

Ne Pavel ne Gaston nista slutila, da je Julija čula ves razgovor med njima, čula tudi, da sta si napovedala dvoboj.

„To moram na vsak način preprečiti!“ si je rekla deklica sama pri sebi. Besede obeh mož so jo silno pretresle. Komaj je čakala, da je lahko zaprla trgovino in se vrnila domov.

„Gaston in gospod Levigier se hočeta dvobojevati, oče,“ je povedala Gobriandu. „To se ne sme zgoditi!“

„Dvobojevati?“ se je začudil stari. „Zakaj pa?“

„Zaradi mene,“ je odgovorila Julija in povedala očetu, kako ji je mladi oficir priznal ljubezen in kaj se je potem zgodilo na cesti.

„Dvoboj zaradi tebe!“ je z grozo vzkliknil oče. „Ne, to se ne sme zgoditi, to prinaša nesrečo! Kaj sta fanta izgubila pamet? Ne, poskrbeti moram, da se drug drugega ne ubijeta!“

„A kako hočeš to doseči?“ je s skrbjo vprašala hči.

„H Gastonu pojdem in h Pavlu Levigieru,“ je preprosto odgovoril stari.

„Pa to bo treba takoj storiti,“ je menila hči, ki je že

videla Gastona mrtvega pred seboj.

„Nu, tako nevarno pa spet ni,“ jo je skušal pomiriti oče. „Zdaj je noč in šele jutri si poiščeta priče. Jutri stopim k njima.“

Julija to noč ni spala. Ne-prestano so ji silile pošastne misli in v duhu je že videla pred seboj strašni izid dvoboja: Gaston ves krvav, umirajoč, mrtev — — —

Drugi dan na vse zgodaj se je Gobriand odpravil h Gastonu. Dobil ga je doma.

„Gospod Gaston,“ je začel brez uvoda. „moja hči je včeraj videla, kako ste se sprli z spodom Pavlom Levigierem. Ali se hočete z njim bit?“

„Da.“

„Do tega dvoboja ne sme priti, gospod Forges!“

„V zmoti ste, gospod Gobriand,“ je odgovoril z odločnim glasom mladi mož. „Priči sta že naročeni in dvoboj se bo vršil!“

„Pozabljate, gospod Gaston, da vas moja hči ljubi...“

„Prepozno — ne govorite več o tem, gospod Gobriand!“ je odvrnil mladi slikar. „Če se mi kaj zgodi, recite Juliji, da se je bom v smrtni uri spominjal — ona bo moja poslednja misel. Zbogom, gospod Gobriand!“

Gaston se je priklonil in ostavil starca vsega osuplega in prestrašenega. Gobriand se ni bil nadejal, da se bo njegovo posredovanje tako klavrno končalo — zdaj mu ostane le še ena in poslednja pot.

Naglo kar so mu bergle dale se je vrnil domov in nestrpno čakal povratka starega Levigiera. Ko ga je zagledal v njegovi sobi, je takoj šel in potrkal na njegova vrata.

„Kaj danes niste bili v službi?“ se je začudil stari Levigier.

„Ne, skrbi imam, ki so me zadržale doma. In med drugimi je tudi skrb za — vašega sina.“

„Za mojega sina?“ se je začudil Levigier, ki ga je zdajci obšla temna slutnja.

„Da. Z Gastonom Forgesom se misli dvobojevati, vzrok dvoboju pa je moja hči.“ je odkrito povedal Gobriand.

„Dvoboj... zaradi vaše hčerke?“ Levigier je pobledel. Zdajci se mu je vse razodelo v vsej grozoti. Gaston in Pavel sta brata, sinova iste matere, si je rekel, in groza ga je stresla ob misli, da se hočeta krvna brata drug drugega ubiti. Ne, to bi bilo zločin, če jima tega ne pove!

In potlej ga je obšla druga misel: kako naj Pavlu to razodene, ne da bi mu priznal materino sramoto? To bi mu ubilo življenje in zastrupilo srce! A če mu ne pove? Potem je dvoboj neizogiben!

Levigiera je tisti trenutek že skoro zmogla izkušnja, da bi Gobriandu izdal svojo življensko skrivnost — toda v poslednjem trenutku se je premislil. Spomnil se je namreč, da je bil starec neizprosni Forgesov sovražnik in da bi zato utegnil izrabiti to skrivnost za svojo osebno osvetlo. Zato je molčal.

„Ta dvoboj je treba preprečiti!“ je ponovil Gobriand. „Samo kako — kako?“

„Kdaj se bosta bila?“ je vprašal Levigier. „S kakšnim orožjem?“

„Tega ne vem, a ne bojte se, zvedel bom. Prosil sem Gastonovega slugo, naj mi sporoči, kadar zve. On mu je jako vdan in se boji zanj — zato se zanesem, da mi o pravem času sporoči.“

„Dobro, pa počakajmo!“ je odločil Levigier.

Gobriand se je vrnil v svoje stanovanje. Čez pičlo uro je že dobil pismo od Gastonovega sluga.

„Moj gospod se bo dvobojeval z gospodom Levigierem jutri zjutraj ob osmih v drevedu gozdiča Ville d'Avray, in sicer na pištolo. Moj gospod dobro strelja, oficir gotovo tudi — tekla bo kri.“

Gobriand je brez odlašanja odšel s pismom k sosedu.

„Dobro,“ je rekel Levigier. „Hvala vam!“

Ko ga je Gobriand zapustil, je bil njegov načrt gotov. Najprej stopi h Gastonu Forgesu in mu zaupa svojo skrivnost. Gaston mu ni prav nič blizu, kaj mu mar, če mu prizadene boleost!

Toda načrt se mu je izjalovil. Gaston ga ni hotel sprejeti. Naročil je bil slugi, da nikogar ne sprejme.

Levigier je nato šel na stanovanje svojega sina. Tam so mu povedali, da poročnika Pavla ni doma in da je nekam šel — kam, mu sluga ni vedel povedati.

Levigier se je vrnil domov. „Jutri pred osmo moram biti v gozdiču Ville d'Avray,“ si je rekel. „To je moj poslednji up.“

D v a n a j s t o p o g l a v j e BRATA

Drugo jutro je bil stari Levigier že dolgo pred napovedanim časom na cesti, ki drži v gozdič Ville d'Avray, in čakal na prihod Gastona. Okoli pol osme je zagledal zaprt avto, ki je vozil proti gozdiču. Neki instinkt mu je rekel, da bo to Gaston. Stopil je na sredo ceste in dal znamenje. Avto se je res ustavil.

„Ali ste vi gospod Gaston Forges de Montfore?“ je vprašal Levigier Gastona, ki je radovedno pogledal iz voza, kdo je.

„Da,“ je odgovoril Gaston. „Česa želite?“

„V jako nujni stvari moram govoriti z vami, gospod Forges.“

„Z mano govoriti — in zdajle? Ali ne veste, kam se peljem?“

„Baš zato, ker vem,“ je odgovoril starec, „moram z vami govoriti!“

„Nu, potem pa na dan z besedo,“ je nestrpnost odvrnil Gaston. Mudi se mi!“

„Ne tu, gospod! Kar vam imam povedati, mora ostati med nama!“

Mladega moža je prevzela radovednost. Stari mož je napravil nanj dober vtis.

„Naj bo,“ je rekel in pogledal na uro. „Dam vam pet minut časa.“

To rekši je stopil iz voza in se pridružil Levigieru.

„Pripravljen sem vas poslušati, gospod,“ je rekel Gaston, ko sta bila sama, „in upam, da se mi najprej predstavite — ne pomnim, da bi vas bil že kedaj videl.“

„Jaz sem oče Pavla Levigiera, ki se hočete z njim bati.“

Mladi slikar je nehote odstopil. Bilo mu je žal, da se je dal starcu preprostiti. Slutil je, da pride zdaj do sentimentalnih prizorov s prošnjami in jokom —

„Baš se peljem na kraj dvoboja,“ je odgovoril jako odločno. „Zelo obžalujem, vendar če ste prišli zaradi...“

„Ta dvoboj je nemogoč!“ je vzkliknil stari Levigier.

„Bojim se, da ne pridem prekasno,“ je mrzlo odgovoril Gaston in se obrnil proti avtu. „Zbogom!“

Toda Levigier je skočil za njim, ga zgrabil za laketi in z obupnim glasom zaječal: „O, pustite ta dvoboj — zaklinjam vas!“

Najzanimivejše partije

obeh naših romanov prihajajo baš zdaj, ko se začena dejanje razpletati. A vso to zanimivost visoko nadkriljujejo velenapeti prizori našega

novega ljubavnega romana

ki se odigrava med nami junaki, ki so mu junaki

naši ljudje!

Začne se prav kmalu.

Ureja Boris Rihteršič

Tajnosti verskega obreda woo-doo

V zadnjem času je mnogo čuti o verski sekti woo-doo, ki je dobila največ pristašev med ameriškim črnici. Ta sekta ni morda družba po vzorcu prostozidarjev, ampak religija, ki je tako skrivnostna kakor krščanstvo v prvih letih svojega obstoja.

Ta vera ima svoje intimne misterije in prav v tem je njena skrivnostnost. Ker so se belci začeli zanimati za njo, ne iz prepričanja, nego zato, da bi jo razkrili in preganjali, so se začeli njeni pripadniki še bolj skrivati.

Glavni bog, ki ga častijo, je afriški kačji bog Dambela. Vera je prišla iz Afrike v Ameriko in je sestavljena iz elementov krščanstva in poganstva. Izvira še iz tistih časov, ko so morali vsi sužnji postati kristjani. Takrat so črnici, ki so znani po svoji priložni pobožnosti, v strahu, da se jim stari bogovi ne bi maščevali, zmešali svojo staro vero z novo. Od krščanstva so prevzeli procesije in duhovniško obleko in v vrsto svojih bogov uvrstili boga Očeta, Jezusa in Marijo. Kriz, ki so ga tudi privzeli, predstavlja več bogov.

Njih svečanosti se vrše v gozdovih na otoku Haitiju, na samotnih, zapuščenih krajih. Začenjajo se z udarjanjem na velike bobne, ki postaja čedalje bučnejše. Na robu gozda, kjer stoji kopica črncev, gore rdeče luči in v njih soju so črnet kakor sence. Ko bobnanje preneha, se začne meketanje zvezanih živali ki so namenjene za daritev. Iz nizke hišice, ki je njihov božji hram in ki ga imenujejo „hram tišine“, pride duhovnik, star, bosonog možak z višnjevim predpasnikom in rdečim turbanom. V roki drži palico, ki je na njej izrezljana kača. Kraj njega korakajo dekleta, ki drže zastave nad njegovo glavo. Za njim pa se peslajez približuje svečenica v rdeči obleki s perjanico na glavi. Njen ples je podoben plesu derviša, spremlja pa jo trideset deklet, ki v enakomernem ritmu pojo pesem: „Veliki kralj kač, prišli smo te častiti!“

Nato pripeljejo mladec močnega črnega bika, pokritega z rdečim suknom in venci. Na rogove so mu natakili goreče sveče. Vsa kopica pade na kolena in žene začno peti novo pesem: „Bog veliki, odpusti nam grehe!“

V blede mesečini je ta prizor tako lep, tako tajinstven kakor sen,

Potem privedejo živali, ki so namenjene za žrtev, jarca, ovce in druge, zraven pa pojo: „O gospodarica Erile, pomagaj nam! Ako želiš petelina, ti ga damo, ako želiš jarca, ga dobiš, ako želiš bika, ti ga zakoljemo. Samo če želiš jarca brez rogov, ti ga ne moremo dati...“

S tem jarcem brez rogov mislijo človeka.

Gosposarica Erile je v njihovih obredih Marija. Njej se hočejo priкупiti z živalskimi žrtvami in jo prosijo, naj ne zahteva človeških.

Po molitvi svečenica spet zapleše. Potem prineso veliko leseno posodo in žrtvovanje se prične. Brez kaknega divjaštva zakoljejo najprej drobnico in vlove njeno kri. Potem pride bik. Štirje možje ga drže, a svečenik vzame nož in mu ga počasi zabada v srce. Bikova kri teče počasi v veliko posodo. Ko je že vsa iztekla in se je bik zgrudil mrtev na tla, zajameta svečenik in svečenica nekaj krvi in jo popijeta. Trideset belo oblečenih deklet divje zapleše. Ko je ples končan, se svečenik in svečenica oblijeta z bikovo krvjo. Vsi udeleženci ju jamejo posnemati. Nato se začne pijančevanje. Steklenica z rumom gre iz roke v roko. Pesem in igra preidefa v ekstazo. Nekateri udeleženci kar ponore. Vsa ta svečanost je kakor stara rimska gostija.

V novem MGMovem filmu „Otok strasti“, kjer igrajo glavno vlogo Raquel Torres, Charles Bickford in Nils Asther, pridejo ti obredi do pravega izraza in so njega važen sestavni del. Glavna junakinja Raquel Torres, ki igra vlogo svečenice, je še boljša kakor je bila v filmu „Bele sence“.

Koliko se pri filmu zasluži

(Nekaj proze iz Hollywooda.)

Hollywoodski cenik je zelo pester. — Tedenske plače nekaterih igralcev so naravnost bajne, drugi od njih pa komaj žive.

Seveda je treba izvzeti Chaplina, Fairbanksa in še nekaj drugih, ki imajo svoja lastna podjetja. Med ostalimi pa je prvi John Gilbert. Pravijo, da ne bo več dolgo. Pred leti je sklenil z MGMom pogodbo za milijon dolarjev na teden pod pogojem, da napravi vsako leto tri filme. Prišel je zvočni film, kjer pa se je pokazalo, da njegov glas ne ustreza. Dva filma je snel, potem pa so mu rekli, da ga pri zvočnem filmu ne morejo rabiti. Plačo mu seveda plačujejo, ker ima pogodbo, ki pa v kratkem poteče.

Drugi v tabeli „najdražjih“ je Al Jolson, ki dobiva 900.000 dolarjev na teden, na tretje mesto pa bo najbrž stopila Greta Garbo, ki zahteva od letošnjega novega leta 850 tisoč dolarjev na teden. Okrog 400 tisoč dolarjev dobiva Paramountov karakterni igralec George Bancroft, ki ga pri nas komaj raznamo, nekaj malega manj pa Maurice Che-

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

„Zadnji poljub“

Krasna filmska opereta, polna očarljivih melodij in pesmi. Glavno vlogo igra sloviti pevec iz „Rio Rite“, John Boles.

„Vihar na Montblancu“

Krasna drama iz planinskega življenja, ki prav nič ne zaostaja za „Sveto goro“. V glavni vlogi Leni Riefenstahl.

valier. Drugi so daleč za temi, le Ramon Novarro se suče okrog 500 tisoč dolarjev.

Med igralkami je še zmeraj Gloria Swanson na najboljšem; saj dobi skoraj tri milijone dolarjev za vsak film. Norma Shearer ima 300.000 na teden, Clara Bow nekaj manj. Jeanneta MacDonald dobiva komaj 100.000, druge igralke pa povprečno 25–40.000 tedenskih dolarjev.

Med režiserji je najbolje plačan Lubitsch, ki dobi šest milijonov za film.

Za filmske ideje plačajo časih do pol milijona dolarjev.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Po čigavi dramati je prirejen film „Ana Christie“?

2. Katera igralka je igrala vlogo Janningsove žene v filmu „Ljubljene bogov“?

3. Kateri nemi film Brigitte Helm so novič posneli kot govoreči film?

4. Katera slavna igralka je igrala glavno vlogo v filmu „Bela sestra“?

5. Kdo igra glavno moško vlogo v filmu „Poslednji poljub“?

(O vsem tem smo v „Romanu“ že pisali.)

Za pravilne odgovore razdelimo

20 velikih filmskih fotografij

med 10 izžrebanih reševalcev. Rešitve je treba poslati prvih šest dni po izidu lista in jim priložiti kupon.

Pravi odgovori na vprašanja v 2. številki so tile:

1. MGM; 2. Emil Jannings in Marlene Dietrich; 3. „Poljub“; 4. Georg Alexander; 5. Ida Kravanja. Nagrade je žreb prisodil takole:

5 fotografij: Martina Pirnat, Ljuba; 4 fotografije: Pavla Stepanek, Dobjoj;

3 fotografije: Franc Dovč, Vič; 2 fotografiji: Margareta Kozič, Ljubljana.

Po eno fotografijo: Marijan Kožuh, Maribor; Mirko Smrtnik, Guštani; Bojana Kukec, Ljubljana; Radko Kurja, Sv. Jurij ob Ščavnici; Marija Iskra, Javornik; Franc Čarter, Prežice.

Nagradne fotografije smo nagrajenim že poslali in prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve.

Doma, v družini

Varčevanje pri kurjavi

To je danes spričo vsebče denarne krize in potrebe po varčevanju jako važno poglavje in pametna gospodinja ga ne bo pustila v nemar.

Ze ko zakuriš, si lahko prihraniš dosti lesa, če si ga na drobno nasekaš. Čim tanjše so trske, tem zanesljiveje in hitreje se ogenj razvname. Preveč rahlo zviti papir prehitro zgori in zato je bolje, da ga trdo zviješ v kepo ali zvitek. Papirni zvitki pa naj ne bodo daljši od polenčkov samih. Z le-temi jih naložiš v plastji, ki se med seboj križajo.

Pri pečeh s pečnicami, ki dobro vlečejo, je prav, če gornja vrata samo prisloniš, dokler oglje ali premog ne zažari; le spodnja vrata pušči odprta. Na ta način se pečnice hitreje segrejejo in vročina ne pride tako neizrabljena in tako naglo v dimnik. Potem šele, ko je premog enakomerno rdeče žareč, zapreš zgornja vrata. Tega trenutka ne smeš zamuditi in moraš paziti nanj. Posebno varčne gospodinjne nasujejo preden vrata zapro, na najhujši ogenj lopatico belega pepela. V dobrih pečeh se tako vročina dalje ohrani in ostane drugi dan pod pepelom še nekaj žerjavice, tako da lahko naložiš novega premoga, če si prej žerjavico oprezno prebrskala. In s tem spet prihraniš nekaj goriva.

Črna plena pri črnem premogu, ki še ni izgorela, še ni popolnoma izrabljena. Poberi jo iz pepela in še enkrat naloži takrat, ko ogenj že dobro gori. Videla boš, da ti bo vsa izgorela.

Celo premogov prah, ki se ti nabira v kleti ali dvornci, da veliko vročine, če ga znaš prav izrabit. Najprej ga zmoči z malo vode in temeljito premešaj z lopato. Pol lopate potem deneš na časopisni papir, ki si ga prej večkrat preganila, vse skupaj pa zviješ v kepo. Ko se je ogenj v peči dobro razvnel, deni nanj nekaj takih kep. Videla boš, da bodo dobro gorele in tudi vročine dado precej; vrhu tega ne tle tako kakor tak premogov prah, ki ga kratko malo nasuješ na ogenj.

Kopel v vosku

za odpravo debelosti?

Nesrečnice, ki tožijo nad preobiljem telesne dobrote, katero jim je podaril Stvarnik, in ki jim ni treba šteti vsak dinar, so pač gotovo že vse poskušile: parne kopeli, led, masažo, citronov sok, sport, gladovno

zdravljenje, sušilne čaje, dijeto s solato — a vse skupaj najbrž ni dosti pomagalo. Nemara bo kaj več sreče zdaj, ko prihaja iz Anglije vesela vest, da so odkrili novo sredstvo za to žensko bolezen. Seveda, odgovornosti za točnost ne prevzamemo, in tudi tako enostavna ta stvar ni — vendar, kdo ve?

Na Angleškem torej zdravijo debelost z voskom, z voskovo kopeljo. In velik angleški list je pozval svojo urednico, da to kopel sama preizkusi in potem pove, kako in kaj. Pogumna mlada dama se ni dolgo obotavljala in se je vrgla v kopel, čeprav stvar res ni kar si bodi. In potem je tole napisala v list, svojim sotrpinkam v korist in tolažbo:

„Najprej so me vedli v sobo, kjer je bila velika zofa, vsa pokrita s kosi papirja, ki so bili prevlečeni z voskom. Strežnica mi veli, naj se popolnoma slečem in sedem. Nato prinese veliko posodo z raztopino toplega voska in mi ga zlije po hrbtu, da mi je vosek eurkoma lil po hrbtu. To stori večkrat, dokler ne otrpnem v pravcat voščeni steber, tilnik pa mi postane trd in lesen.

„Ne ganite se!“ mi zapove mučiteljica. Iztegнем prst na nogi, takrat pa se stroga zapoved ponovi, in ne drznem se več zganiti. Nato me zavije v voščeni papir, vrh njega pa pridejo otirače. Vosek se je na meni ves strdil in dosegel debelino 1 cm. Prsti na rokah in nogah so se izpremenili uprav v voščene sveče! Znoj mi je curljal pod voščeno plastjo in oči so mi stopile iz jamic. Takrat pristopi strežnica in že mislim, da sem rešena, toda ona samo malomarno prikima: „Dobro!“

Ko sem se že hlipala, mi je šele strežnica snela otirače in voščeni papir — toda voščeni oklep okoli mojega telesa se je še trdno držal. Strežnica mi ga je ostrgala in me spet zavila v rjuh. Vstala sem, nekoliko trdo sem se čutila, drugače pa prav nič slabše kakor pred „operacijo“. In nato k teltnici. Izgubila sem 450 gramov, malone pol kile! In v tako kratkem času! Vendar procedura ni kaj prijetna — šele močan čaj me je potem spravil malo do moči.“

Suha polenovka s krompirjem

Polenovko nekaj dni prej namoči, da se omehča, ali pa kupi že namočeno v trgovini. Potem jo ku-

haj v nesoljeni vodi tako dolgo, da postane mehka in da meso v kosmih odpade od kosti. Ko je kuhano, jo skrbno otrebi.

Skuhaj nekaj krompirja in ga nareži na zelo drobne rezi. Potem daj v nizek lonec ali pekač dve žlici masti, ali finega olivnega olja. Ko je vrelo, stresi noter krompir in polenovko, osoli, in dobro premešaj s kuhalično. Potem lonec pokrij in vse skupaj praži.

Krompirjeva juha

Potrebščine: 6 srednje velikih surovih krompirjev, eno žlico moke, krožnik razsekane zelenjave (ohrovt, kolerabe, korenčka, zelene, solate, pora, peteršilja, cela

ALI HOČEŠ BITI LEPA?

Ni pravljica, da so že stari Egipčani poznali kozmetična sredstva. Ko so odkopavali Tutankhamonovo grobnico, so našli v njej posodice pomad in neverjetno lepo dišečih vonjav. To je najboljši dokaz, da ljudje skrbje za lepoto, kar obstoji svet.

Kaj se danes uporablja za ohranitev lepote in svežosti, ki si je želi vsaka ženska?

ZORAIDA KREMA ohranja svežost in mladost lica ter odstranjuje gube ki so največji sovražniki lepote.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

ZORAIDA MILO je izredno dehteče, priporočljivo za vsako polt in se izvrstno peni. Elegantno opremljena škatlica Din 12.—.

ZORAIDA PUDER v vseh barvah, bel, rožnat, crème, ocre, naturelle, je najlažji in brezhiben.

Okusno pakiran v škatlicah Din 6.—, 12.—, 20.—.

MILCH - KREMA DR. BROEMA je edino sredstvo proti pegam in madežem.

Dnevna in nočna krema, lonček Din 12.50.

MELITIS KREMA (rastlinski vosek) je čisti naravni preparat, ki v nekaj dneh odpravi lišaj.

Škatlica Din 10.—.

BORAKS je na vsak način potreben dodatek vode pri umivanju. Škatlica Din 10.—.

Poslednja novost na polju kozmetike so vsekakor preparati:

„OPERA“:

„OPERA“ Eau de Cologne, elegantno opremljena s 100 grami vsebine Din 40.—.

„OPERA“ parfem, izredno dehteč, elegantno adjustirana steklenica Din 50.—.

„OPERA“ krema za lice, lonček Din 40.—.

„OPERA“ puder, v vseh barvah, velika škatla Din 50.—.

Vse gori opisane preparate prodaja in razpošilja s pošto

PARFUMERIJA URAN,

Mestni trg št. 11, Ljubljana.

Čitateljem te rubrike!

Ako imate pri hiši bolnika, ki trpi na revmatizmu, trganju v sklepih in podobnih boleznih, preberite oglas na tej strani. Tvrška A. Märzke Vam pošlje, če ji sporočite svoj naslov, popolnoma brezplačno poskušnje svojega priznanega zdravila za te bolezni!

čebula, mast, kislina smetana, začimbe.

Zelenjavo praži na masti s čebulo in moko, zalij z vodo, dodaj krompir in kuhaj pol ure. Nato pretlači vse skupaj skozi stiskalnico, še malo prekuhaj in zalij z ostalo juho. Ko je juha kuhana, vlij vanjo nekaj žlic smetane in postavi na mizo.

Čajne šibice

Potrebščine: 28 dkg moke, 10 dkg surovega masla, masti ali margarine, 6 jedilnih žlic mleka, 1 rumenjaka, nekaj soli, 1 zavojček Dr. Oetker-jevga pecilnega praška, kumič.

Priprava: Gornje potrebščine se dobro pomešajo po vrsti, kakor so našete, in masa se dobro zmesi na deski; nato se oblikujejo male, kakor prst debele šibice, ki se pomažejo z rumenjacom in potrosijo s kumičem ter peko približno 10 minut na zmaščeni pločevini v zmerno vroči pečici. Ta masa da približno 40 čajnih šibic, ki so zelo prhke in izborna teknejo.

Praktični nasveti

Metle vselej obesi ali pa jih postavi z držajem navzdol v kot. Kadar zaduhaš plin, takoj odpri okna. Če čutiš, da je v sobi že dosti plina, se splazi po tleh, da vdihaš čim manj plina, ki je lažji od zraka in sili pod strop. Kadar plin zaduhaš, za nobeno ceno tam z lučjo ne hodi, ker pride takoj do eksplozije.

Kadar mešaš žvepleno kislino z vodo, jo oprezno vlivaj počasi v vodo, ne narobe, zakaj potem bi kislina briznila na vse strani in bi ti nevarno prizadela obraz, roke in obleko. Žveplena kislina je kakor znano jako nevarna, ker vse razje, s čimer pride v dotik.

Da ti ne drsi pri poledici, si pomazi podplate s tole zmesjo: 5 delov špirita, 4 deli kolofonije in 1 del gostega terpentinovega olja.

Če želiš imeti v sobi smrekov duh, kani v skodelico vrele vode nekaj kapljic terpentinovega olja.

Aluminij postane svetel, če ga očistiš v boraksovi raztopini (kajih 25 gramov boraksa na 1 liter vode), ki si ji dodala nekaj kapljic salmijakovca.

Da perilo ne zamrzne, raztopi v vodi za splakovanje pest soli,

UGANKA

RAČUNSKA UGANKA

Mati razdeli otrokom 60 jabolk. Vsakemu otroku je dala po eno jabolko manj kakor prejšnjemu. Koliko otrok je imela, če je dala najmlajšemu 4 jabolka?

STEBER

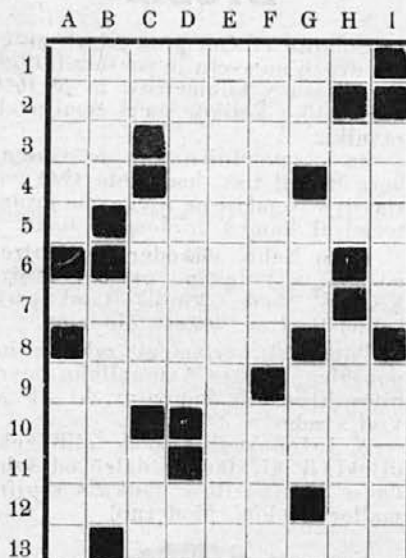
O ● E
R ● S
A ● A
P ● T
O ● A
A ● T
B ● T
E ● A
T ● R
A ● D
K ● D

Namestu pik vstavi prave črke, da dobiš v vodoravnih vrstah samostalnice, v navpični srednji vrsti pa ime evropske države.

ŠARADA

Da žene niso za kemijo,
čul sem govoriti,
a vendar našel dve sem,
kjer moreš to tajiti.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. Obrt; 2. Pokrajina v USA; 3. Egiptovski bog; plin; 4. Zaimek; Jakobov sin; zaimek; 5. Grad pri Trstu; 6. Ime filmske igralke; 7. Pobožnost; 8. Ruski plemič; 9. Kraj na Primorskem; mesto na Češkem; 10. Zaimek; sveta podoba; 11. Voda pod ničlo; obrtnik; 12. Pregljiva drama; zaimek; 13. Turški mesec.

Navpično: A. Moško ime; potica; B. Janos; španski pisatelj; C. Egiptovski bog; prostožidar; darilo; D. Država v Afriki; predlog; E. Svetovni nazor; F. Posnemovalec; utež; G. Poganjek; angleški otok; hoja; H. Adamovo rebro; žensko ime; I. Rimski cesar, plemič.

Ali se želite osvoboditi revmatizma in protina?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, otekline členkov, pohabljeni noge in roke, zbadanje, trganje v raznih delih telesa, da celo slabost oči, so včasih posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi bil lezen vedno bolj in bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki Vam razkrajja sečno kislino, pomaga pri prbavi in iščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak zdravilo, ki ga je dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačno za poskušnjo.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franko eno steklenico za poskušnjo obnem z navodilom in poučno razpravo. Tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt. 103.

Drobiž

Celotna zračna proga vseh zračnih družb na svetu je znašala l. 1929. 65 milijonov kilometrov, to je 1600 krat toliko kolikor meri zemlja ob ravniku.

Za petstoletnico kar je Gutenberg izumil tisk, bodo leta 1940 postavili v Nemčiji na njegovem grobu temeljni kamen za tempel tiska.

Goro Nébo, odkoder je Mojzes na poti v Palestino prvič zagledal Kanaan, bodo kupili tamkajšnji frančiškani za 400.000 dinarjev.

Afganski parlament zahteva od pobeglega kralja Amanullaha povrnitev kronskih demantov, ki jih je vzel s seboj.

V Južni Angliji so dovolili neki dijakinji, ki stanuje daleč od šole, da se sme voziti k pouku s svojim malim letalom. Moderno!

Tovarna kuvert

Konfekcija papirja

"KVERTA" D-1. 07.
LJUBLJANA
Karlovska 2, Vojaški pot 4

Zobni atelje Bevc Joško

Ljubljana, Gosposvetska 4/I.

Telefon št. 32-96 Loco in interurb.

Sprejema: $\frac{1}{2}$ 9. — $\frac{1}{2}$ 13.

14. — $\frac{1}{2}$ 18.

(Po želji v torek in petek do $\frac{1}{2}$ 20.)

KLISREJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
vse vrste
najboljše

KLISARNA ST. DEU
LJUBLJANA DALMATINOVA 15

Kupon 4 film

Rešitev križanke v zadnji številki

Vodoravno: 1. Vodenica; 2. Obe-
ron; 3. Zalog, kal; 4. Otomana; 5. Sediment;
6. Raketa; 7. Jata; 8. Oko, ta; 9. Molitev; 10.
Obed, Zola; 11. Lice, Adam; 12. El, Ita; 13.
Carinik. — Navpično: A. Voz, komolec;
B. Oba, er, kobila; C. Delodajalec; D. Ero-
tika, ide; E. Nogomet, on; F. In, metateza;
G. Kana, vodik; H. Ant. rt, lat; I. Ala,
ataman.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senč-
niki. Sejmski dežniki. Velikan-
ska izbira. Skrajne cene.

„Sem samo
pol
človeka“

ČE NIMAM DOBRE KAVE
DOBITE DNEVNO SVEŽE PRAŽENO LE

MA VVA B. MOJTOH
LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5.

Krasna, primerna, mala in
velika

darila

v bogati izbiri pri

Iv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se
prizglašajo vsako leto, pač pa ni nobena
postala znana kakor ta. Radi pozornosti,
ki jo vzbujala slika, in radi globokega svo-
jega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo
kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega
načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.
tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavoj-
čkov, ki pomagajo „prosvitlenim“ gospo-
dinjam postaviti v kratkem času na mizo
tečne jedi. Marsikatera ura se je prilha-
nila, mnoge nevolje radi slabega kipenja
močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oet-
kerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar
boljšega, nego je Oetker-jev puding s sve-
žim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim so-
kom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe
pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se če-
sto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
jajčni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem
strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavočka Dr. Oet-
ker-jevega izbranega vanilinovega slad-
korja z 1 kg finega sladkorja in se dasta
1 do 2 jajčni žličci te mešanice v skode-
lico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna
pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pri-
pravo enostavnih, boljnih, finih in rafinir-
skih močnatih jedi, šartljev, peciva, tort
i. t. d.

Za vsako obitelji so največje
važnosti, ker nalagajo po njih sestavljena
jedila radi svoje enostavne priprave, svo-
jega odličnega okusa in svoje lahke pre-
bavljivosti povsod in vedno pohvalo go-
spodinj — tudi onih, ki stavijo večje za-
hteve — in ker je, kakor je pokazala iz-
kušnja, vsako ponosrečenje tudi pri za-
četnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri
Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost
na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.